श्री शिवानन्दलहरी

कलाभ्यां चूडालङ्कृत-शशि कलाभ्यां निज तपः-
-फलाभ्यां भक्तेषु प्रकटित-फलाभ्यां भवतु मे ।
शिवाभ्यामस्तोक-त्रिभुवन-शिवाभ्यां हृदि पुन-
र्भवाभ्यामानन्द-स्फुरदनुभवाभ्यां नतिरियम् ।।1।।

गलन्ती शंभो त्वच्चरित-सरितः किल्बिषरजो
दलन्ती धीकुल्या-सरणिषु पतन्ती विजयताम् ।
दिशन्ती संसार-भ्रमण-परितापोपशमनं
वसन्ती मच्चेतो-हृदभुवि शिवानन्द-लहरी ।।2।।

त्रयी-वेद्यं हृद्यं त्रि-पुर-हरमाद्यं त्रिनयनं
जटा-भारोदारं चलदुरगहारं मृगधरम् ।
महादेवं देवं मयि सदयभावं पशुपतिं
चिदालंबं सांबं शिवमतिविडंबं हृदि भजे ।। 3।।

सहस्रं वर्तन्ते जगति विबुधाः क्षुद्र-फलदा
न मन्ये स्वप्ने वा तदनुसरणं तत्कृत-फलम् ।
हरि-ब्रह्मादीनामपि निकटभाजां असुलभं
चिरं याचे शंभो शिव तव पदांभोज-भजनम् ।।4।।

स्मृतौ शास्त्रे वैद्ये शकुन-कविता-गान-फणितौ
पुराणे मन्त्रे वा स्तुति-नटन-हास्येष्वचतुरः।
कथं राज्ञां प्रीतिर्भवति मयि कोऽहं पशुपते
पशुं मां सर्वज्ञ प्रथित-कृपया पालय विभो ।।5।।

घटो वा मृत्पिण्डः अपि अणुरपि च धूमोऽग्निरचलः
पटो वा तन्तुर्वा परिहरति किं घोरशमनम् ।
वृथा कण्ठक्षोभं वहसि तरसा तर्कवचसा
पदांभोजं शंभोर्भज परमसौख्यं व्रज सुधीः ।।6।।

मनस्ते पादाब्जे निवसतु वचः स्तोत्र-फणितौ
करौ चाभ्यर्चायां श्रुतिरपि कथाकर्णन-विधौ ।
तव ध्याने बुद्धिर्नयन-युगलं मूर्ति-विभवे
पर-ग्रन्थान् कैर्वा परमशिव जाने परमतः ।।7।।

यथा बुद्धिश्शुक्तौ रजतमिति काचाश्मनि मणिः-
जले पैष्टे क्षीरं भवति मृग-तृष्णासु सलिलम् ।
तथा देव-भ्रान्त्या भजति भवदन्यं जड जनो
महादेवेशं त्वां मनसि च न मत्वा पशुपते ।।8।।

गभीरे कासारे विशति विजने घोर-विपिने
विशाले शैले च भ्रमति कुसुमार्थं जड-मतिः ।
समर्प्यैकं चेतस्सरसिजं उमा-नाथ भवते
सुखेनावस्थातुं जन इह न जानाति किमहो ।। 9 ।।

नरत्वं देवत्वं नग-वन-मृगत्वं मशकता
पशुत्वं कीटत्वं भवतु विहगत्वादि-जननम् ।
सदा त्वत्पादाब्ज-स्मरण-परमानन्द-लहरी
विहारासक्तं चेद् हृदयमिह किं तेन वपुषा ।।10।।

वटुर्वा गेही वा यतिरपि जटी वा तदितरो
नरो वा यः कश्चिद्-भवतु भव किं तेन भवति ।
यदीयं हृत्पद्मं यदि भवदधीनं पशु-पते
तदीयस्त्वं शंभो भवसि भव भारं च वहसि ।।11।।

गुहायां गेहे वा बहिरपि वने वाऽद्रि-शिखरे
जले वा वह्नौ वा वसतु वसतेः किं वद फलम् ।
सदा यस्यैवान्तः करणमपि शंभो तव पदे
स्थितं चेद् योगोऽसौ स च परम-योगी स च सुखी ।।12।।

असारे संसारे निज-भजन-दूरे जडधिया
भ्रमन्तं मामन्धं परम-कृपया पातुमुचितम् ।
मदन्यः को दीनस्तव कृपण रक्षाति-निपुणः-
त्वदन्यः को वा मे त्रि-जगति शरण्यः पशुपते ।।13।।

प्रभुस्त्वं दीनानां खलु परम-बन्धुः पशुपते
प्रमुख्योऽहं तेषामपि किमुत बन्धुत्वमनयोः ।
त्वयैव क्षन्तव्याः शिव मदपराधाश्च सकलाः
प्रयत्नात्कर्तव्यं मदवनमियं बन्धु-सरणिः ।।14।।

उपेक्षा नो चेत् किं न हरसि भवद्ध्यान-विमुखां
दुराशा-भूयिष्ठां विधि-लिपिमशक्तो यदि भवान् ।
शिरस्तद्वैधात्रं न नखलु सुवृत्तं पशुपते
कथं वा निर्यत्नं कर-नख-मुखेनैव लुलितम् ।।15।।

विरिञ्चिर्दीर्घायुर्भवतु भवता तत्पर-शिर-
श्चतुष्कं संरक्ष्यं स खलु भुवि दैन्यं लिखितवान् ।
विचारः को वा मां विशद-कृपया पाति शिव ते
कटाक्ष-व्यापारः स्वयमपि च दीनावन-परः ।।16।।

फलाद्वा पुण्यानां मयि करुणया वा त्वयि विभो
प्रसन्नेऽपि स्वामिन् भवदमल-पादाब्ज-युगलम् ।
कथं पश्येयं मां स्थगयति नमः-संभ्रम-जुषां
निलिंपानां श्रेणिर्निज-कनक-माणिक्य-मकुटैः ।।17।।

त्वमेको लोकानां परम-फलदो दिव्य-पदवीं
वहन्तस्त्वन्मूलां पुनरपि भजन्ते हरि-मुखाः ।
कियद्वा दाक्षिण्यं तव शिव मदाशा च कियती
कदा वा मद्रक्षां वहसि करुणा-पूरित-दृशा ।।18।।

दुराशा-भूयिष्ठे दुरधिप-गृह-द्वार-घटके
दुरन्ते संसारे दुरित-निलये दुःख जनके ।
मदायासं किं न व्यपनयसि कस्योपकृतये
वदेयं प्रीतिश्चेत् तव शिव कृतार्थाः खलु वयम् ।।19।।

सदा मोहाटव्यां चरति युवतीनां कुच-गिरौ
नटत्याशा-शाखास्वटति झटिति स्वैरं अभितः ।
कपालिन् भिक्षो मे हृदय-कपिं अत्यन्त-चपलं
दृढं भक्त्या बद्ध्वा शिव भवदधीनं कुरु विभो ।।20।।

धृति-स्तंभाधारां दृढ-गुण निबद्धां सगमनां
विचित्रां पद्माढ्यां प्रति-दिवस-सन्मार्ग-घटिताम् ।
स्मरारे मच्चेतः-स्फुट-पट-कुटीं प्राप्य विशदां
जय स्वामिन् शक्त्या सह शिव गणैस्सेवित विभो ।।21ll

प्रलोभाद्यैः अर्थाहरण पर-तन्त्रो धनि-गृहे
प्रवेशोद्युक्तस्सन् भ्रमति बहुधा तस्कर-पते
इमं चेतश्चोरं कथमिह सहे शङ्कर विभो
तवाधीनं कृत्वा मयि निरपराधे कुरु कृपाम् ।।22।।

करोमि त्वत्पूजां सपदि सुखदो मे भव विभो
विधित्वं विष्णुत्वम् दिशसि खलु तस्याः फलमिति ।
पुनश्च त्वां द्रष्टुं दिवि भुवि वहन् पक्षि-मृगतां-
अदृष्ट्वा तत्खेदं कथमिह सहे शङ्कर विभो ।।23।।

कदा वा कैलासे कनक-मणि-सौधे सह-गणै-
र्वसन् शंभोरग्रे स्फुट-घटित मूर्धाञ्जलि-पुटः ।
विभो साम्ब स्वामिन् परमशिव पाहीति निगदन्
विधातॄणां कल्पान् क्षणमिव विनेष्यामि सुखतः ।।24।।

स्तवैर्ब्रह्मादीनां जय-जय-वचोभिः नियमिनां
गणानां केलीभिः मदकल-महोक्षस्य ककुदि ।
स्थितं नील-ग्रीवं त्रि-नयनं-उमाश्लिष्ट-वपुषं
कदा त्वां पश्येयं कर-धृत-मृगं खण्ड-परशुम् ।।25।।

कदा वा त्वां दृष्ट्वा गिरिश तव भव्यांघ्रि-युगलं
गृहीत्वा हस्ताभ्यां शिरसि नयने वक्षसि वहन् ।
समाश्लिष्याघ्राय स्फुट-जलज-गन्धान् परिमलान्-
अलभ्यां ब्रह्माद्यैः मुदमनुभविष्यामि हृदये ।।26।।

करस्थे हेमाद्रौ गिरिश निकटस्थे धन-पतौ
गृहस्थे स्वर्भूजाऽमर-सुरभि-चिन्तामणि-गणे ।
शिरस्थे शीतांशौ चरण-युगलस्थे-अखिल शुभे
कमर्थं दास्येऽहं भवतु भवदर्थं मम मनः ।।27।।

सारूप्यं तव पूजने शिव महा-देवेति सङ्कीर्तने
सामीप्यं शिव भक्ति-धुर्य-जनता-साङ्गत्य-संभाषणे ।
सालोक्यं च चराचरात्मक तनु-ध्याने भवानीपते
सायुज्यं मम सिद्धमत्र भवति स्वामिन् कृतार्थोस्म्यहम् ।।28।।

त्वत्पादांबुजमर्चयामि परमं त्वां चिन्तयाम्यन्वहं
त्वामीशं शरणं व्रजामि वचसा त्वामेव याचे विभो ।
वीक्षां मे दिश चाक्षुषीं सकरुणां दिव्यैश्चिरं प्रार्थितां
शंभो लोक-गुरो मदीय-मनसः सौख्योपदेशं कुरु ।।29।।

वस्त्रोद्धूत विधौ सहस्र-करता पुष्पार्चने विष्णुता
गन्धे गन्ध-वहात्मताऽन्न-पचने बर्हिर्मुखाध्यक्षता ।
पात्रे काञ्चन-गर्भतास्ति मयि चेद् बालेन्दु चूडा-मणे
शुश्रूषां करवाणि ते पशु-पते स्वामिन् त्रि-लोकी-गुरो ।।30।।

नालं वा परमोपकारकमिदं त्वेकं पशूनां पते
पश्यन् कुक्षि-गतान् चराचर-गणान् बाह्य-स्थितान् रक्षितुम् ।
सर्वामर्त्य-पलायनौषधं अति-ज्वाला-करं भी-करं
निक्षिप्तं गरलं गले न गलितं नोद्गीर्णमेव-त्वया ।।31।।

ज्वालोग्रस्सकलामराति-भयदः क्ष्वेलः कथं वा त्वया
दृष्टः किं च करे धृतः कर-तले किं पक्व-जम्बू-फलम् ।
जिह्वायां निहितश्च सिद्ध-घुटिका वा कण्ठ-देशे भृतः
किं ते नील-मणिर्विभूषणमयं शंभो महात्मन् वद ।।32।।

नालं वा सकृदेव देव भवतस्सेवा नतिर्वा नुतिः
पूजा वा स्मरणं कथा-श्रवणं अपि आलोकनं मादृशाम् ।
स्वामिन्नस्थिर-देवतानुसरणायासेन किं लभ्यते
का वा मुक्तिरितः कुतो भवति चेत् किं प्रार्थनीयं तदा ।।33।।

किं ब्रूमस्तव साहसं पशुपते कस्यास्ति शंभो भवद्-
धैर्यं चेदृशमात्मनः स्थितिरियं चान्यैः कथं लभ्यते ।
भ्रश्यद्देव-गणं त्रसन्मुनि-गणं नश्यत्प्रपञ्चं लयं
पश्यन्निर्भय एक एव विहरत्यानन्द-सान्द्रो भवान् ।।34।।

योग-क्षेम-धुरन्धरस्य सकलश्रेयः प्रदोद्योगिनो
दृष्टादृष्ट-मतोपदेश-कृतिनो बाह्यान्तर-व्यापिनः ।
सर्वज्ञस्य दया-करस्य भवतः किं वेदितव्यं मया
शंभो त्वं परमान्तरङ्ग इति मे चित्ते स्मराम्यन्वहम् ।।35।।

भक्तो भक्ति-गुणावृते मुदमृता-पूर्णे प्रसन्ने मनः
कुम्भे सांब तवाङ्घ्रि-पल्लव युगं संस्थाप्य संवित्फलम् ।
सत्त्वं मन्त्रमुदीरयन्निज शरीरागार शुद्धिं वहन्
पुण्याहं प्रकटीकरोमि रुचिरं कल्याणमापादयन् ।।36।।

आम्नायांबुधिमादरेण सुमनस्संघाः-समुद्यन्मनो
मन्थानं दृढ भक्ति-रज्जु-सहितं कृत्वा मथित्वा ततः ।
सोमं कल्प-तरुं सुपर्व-सुरभिं चिन्ता-मणिं धीमतां
नित्यानन्द-सुधां निरन्तर-रमा-सौभाग्यमातन्वते ।।37।।

प्राक्पुण्याचल-मार्ग-दर्शित-सुधा-मूर्तिः प्रसन्नश्शिवः
सोमस्सद्-गुण-सेवितो मृग-धरः पूर्णास्तमो मोचकः ।
चेतः पुष्कर लक्षितो भवति चेदानन्द-पाथो निधिः
प्रागल्भ्येन विजृंभते सुमनसां वृत्तिस्तदा जायते ।।38।।

धर्मो मे चतुरङ्घ्रिकः सुचरितः पापं विनाशं गतं
काम-क्रोध-मदादयो विगलिताः कालाः सुखाविष्कृताः ।
ज्ञानानन्द-महौषधिः सुफलिता कैवल्यनाथे सदा
मान्ये मानस-पुण्डरीक-नगरे राजावतंसे स्थिते ।।39।।

धीयन्त्रेण वचो-घटेन कविता-कुल्योपकुल्याक्रमै-
रानीतैश्च सदाशिवस्य चरितांभोराशि-दिव्यामृतैः ।
हृत्केदार-युताश्च भक्ति-कलमाः साफल्यमातन्वते
दुर्भिक्षान् मम सेवकस्य भगवन् विश्वेश भीतिः कुतः ।।40।।

पापोत्पातविमोचनाय रुचिरैश्वर्याय मृत्युञ्जय
स्तोत्र-ध्यान-नति-प्रदक्षिण-सपर्यालोकनाकर्णने ।
जिह्वा-चित्त-शिरोङ्घ्रि-हस्त-नयन-श्रोत्रैरहं प्रार्थितो
मामाज्ञापय तन्निरूपय मुहुर्मामेव मा मेऽवचः ।।41।।

गांभीर्यं परिखापदं घन-धृतिः प्राकार उद्यद्गुण-
स्तोमश्चाप्तबलं घनेन्द्रिय-चयो द्वाराणि देहे स्थितः ।
विद्या-वस्तु-समृद्धि इति अखिल-सामग्री-समेते सदा
दुर्गाति-प्रिय-देव मामक-मनो-दुर्गे निवासं कुरु ।।42।।

मा गच्छ त्वमितस्ततो गिरिश भो मय्येव वासं कुरु
स्वामिन्नादि किरात मामक-मनः कान्तार-सीमान्तरे ।
वर्तन्ते बहुशो मृगा मद-जुषो मात्सर्य-मोहादयः
तान् हत्वा मृगया विनोद रुचिता-लाभं च संप्राप्स्यसि ।।43।।

कर-लग्न मृगः करीन्द्र-भङ्गो
घनशार्दूल-विखण्डनोऽस्त-जन्तुः ।
गिरिशो विशदाकृतिश्च चेतः-
कुहरे पञ्च मुखोस्ति मे कुतो भीः ।।44।।

छन्दश्शाखि शिखान्वितैः द्विज-वरैः संसेविते शाश्वते
सौख्यापादिनि खेद-भेदिनि सुधा-सारैः फलैर्दीपिते ।
चेतः पक्षि शिखा-मणे त्यज वृथा सञ्चारं अन्यैरलं
नित्यं शङ्कर-पाद-पद्म-युगली-नीडे विहारं कुरु ।।45।।

आकीर्णे नख-राजि-कान्ति-विभवैरुद्यत्-सुधा-वैभवै-
राधौतेपि च पद्म-राग-ललिते हंस-व्रजैराश्रिते ।
नित्यं भक्ति-वधू गणैश्च रहसि स्वेच्छा-विहारं कुरु
स्थित्वा मानस-राज-हंस गिरिजा नाथांघ्रि-सौधान्तरे ।।46।।

शंभु-ध्यान-वसन्त-सङ्गिनि हृदारामे-अघ-जीर्णच्छदाः
स्रस्ता भक्तिलताच्छटा विलसिताः पुण्य-प्रवाल-श्रिताः ।
दीप्यन्ते गुण-कोरका जप-वचः पुष्पाणि सद्वासना
ज्ञानानन्द-सुधा-मरन्द-लहरी संवित्फलाभ्युन्नतिः ।।47।।

नित्यानन्द-रसालयं सुर-मुनि-स्वान्तांबुजाताश्रयं
स्वच्छं सद्द्विज-सेवितं कलुष-हृत् सद्वासनाविष्कृतम् ।
शंभु-ध्यान-सरोवरं व्रज मनो-हंसावतंस स्थिरं
किं क्षुद्राश्रय-पल्वल-भ्रमण-संजात-श्रमं प्राप्स्यसि ।।48।।

आनन्दामृत-पूरिता हर-पदांभोजालवालोद्यता
स्थैर्योपघ्नमुपेत्य भक्ति लतिका शाखोपशाखान्विता ।
उच्छैर्मानस कायमान-पटलीमाक्रंय निष्कल्मषा
नित्याभीष्ट फल-प्रदा भवतु मे सत्कर्म संवर्धिता ।।49।।

सन्ध्यारंभ-विजृंभितं श्रुति-शिर स्थानान्तराधिष्ठितं
सप्रेम भ्रमराभिराममसकृत् सद्वासना शोभितम् ।
भोगीन्द्राभरणं समस्त सुमनःपूज्यं गुणाविष्कृतं
सेवे श्रीगिरि मल्लिकार्जुन महा-लिंगं शिवालिंगितम् ।।50।।

भृङ्गीच्छा-नटनोत्कटः करि-मद-ग्राही स्फुरन्-माधव-
आह्लादो नाद-युतो महासित-वपुः पञ्चेषुणा चादृतः ।
सत्पक्षस्सुमनो-वनेषु स पुनः साक्षान्मदीये मनो-
राजीवे भ्रमराधिपो विहरतां श्रीशैल-वासी विभुः ।।51।।

कारुण्यामृत-वर्षिणं घन-विपद्-ग्रीष्मच्छिदा-कर्मठं
विद्या-सस्य-फलोदयाय सुमनस्संसेव्यं इच्छाकृतिम् ।
नृत्यद्भक्त-मयूरं अद्रि-निलयं चञ्चज्जटा मण्डलं
शंभो वाञ्छति नील-कन्धर सदा त्वां मे मनश्चातकः ।।52।।

आकाशेन शिखी समस्त फणिनां नेत्रा कलापी नता-
ऽनुग्राहि प्रणवोपदेश निनदैः केकीति यो गीयते
श्यामां शैल समुद्भवां घन-रुचिं दृष्ट्वा नटन्तं मुदा
वेदान्तोपवने विहार-रसिकं तं नील-कण्ठं भजे ।।53।।

सन्ध्या घर्म-दिनात्ययो हरि-कराघात-प्रभूतानक-
ध्वानो वारिद गर्जितं दिविषदां दृष्टिच्छटा चञ्चला ।
भक्तानां परितोष बाष्प विततिर्वृष्टिर्मयूरी शिवा
यस्मिन् उज्ज्वल ताण्डवं विजयते तं नील-कण्ठं भजे ।।54।।

आद्यायामित तेजसे श्रुति पदैर्वेद्याय साध्याय ते
विद्यानन्द-मयात्मने त्रि-जगतः संरक्षणोद्योगिने ।
ध्येयायाखिल योगिभिस्सुर-गणैर्गेयाय मायाविने
संयक् ताण्डव संभ्रमाय जटिने सेयं नतिश्शंभवे ।।55।।

नित्याय त्रिगुणात्मने पुर-जिते कात्यायनी श्रेयसे
सत्यायादि कुटुम्बिने मुनि-मनः प्रत्यक्ष चिन्मूर्तये ।
माया सृष्ट जगत्त्रयाय सकलाम्नायान्त सञ्चारिणे
सायं ताण्डव सम्भ्रमाय जटिने सेयं नतिः शंभवे ।।56।।

नित्यं स्वोदर पोषणाय सकलानुद्दिश्य वित्ताशया
व्यर्थं पर्यटनं करोमि भवतस्सेवां न जाने विभो ।
मज्जन्मान्तर पुण्य-पाक बलतस्त्वं शर्व सर्वान्तरः-
तिष्ठस्येव हि तेन वा पशु-पते ते रक्षणीयोऽस्म्यहम् ।।57।।

एको वारिज बान्धवः क्षिति-नभो व्याप्तं तमो-मण्डलं
भित्वा लोचन-गोचरः अपि भवति त्वं कोटि-सूर्य प्रभः ।
वेद्यः किं न भवस्यहो घनतरं कीदृग्भवेन्मत्तम-
स्तत्सर्वं व्यपनीय मे पशुपते साक्षात् प्रसन्नो भव ।।58।।

हंसः पद्म-वनं समिच्छति यथा नीलांबुदं चातकः
कोकः कोकनदप्रियं प्रतिदिनं चन्द्रं चकोरस्तथा ।
चेतो वाञ्छति मामकं पशुपते चिन्मार्गमृग्यं विभो
गौरी नाथ भवत्पदाब्जयुगलं कैवल्य सौख्य-प्रदम् ।।59।।

रोधस्तोयहृतः श्रमेण पथिकश्छायां तरोर्वृष्टितः
भीतः स्वस्थगृहं गृहस्थं अतिथिर्दीनः प्रभुं धार्मिकम् ।
दीपं सन्तमसाकुलश्च शिखिनं शीतावृतस्त्वं तथा
चेतः सर्वभयापहं व्रज सुखं शंभोः पदाम्भोरुहम् ।।60।।

अङ्कोलं निजबीज सन्ततिरयस्कान्तोपलं सूचिका
साध्वी नैज विभुं लता क्षितिरुहं सिन्धुस्सरिद् वल्लभम् ।
प्राप्नोतीह यथा तथा पशुपतेः पादारविन्द-द्वयं
चेतो-वृत्तिरुपेत्य तिष्ठति सदा सा भक्तिरित्युच्यते ।।61।।

आनन्दाश्रुभिरातनोति पुलकं नैर्मल्यतश्छादनं
वाचा शङ्खमुखे स्थितैश्च जठरा-पूर्तिं चरित्रामृतैः ।
रुद्राक्षैर्भसितेन देव वपुषो रक्षां भवद्भावना-
पर्यङ्के विनिवेश्य भक्तिजननी भक्तार्भकं रक्षति ।।62।।

मार्गावर्तित पादुका पशुपतेरङ्गस्य कूर्चायते
गण्डूषांबुनिषेचनं पुररिपोर्दिव्याभिषेकायते
किञ्चिद्भक्षित-मांस-शेष-कबलं नव्योपहारायते
भक्तिः किं न करोत्यहो वनचरो भक्तावतंसायते ।।63।।

वक्षस्ताडनमन्तकस्य कठिनापस्मार संमर्दनं
भूभृत्पर्यटनं नमत्सुर-शिरः कोटीर-सङ्घर्षणम् ।
कर्मेदं मृदुलस्य तावक-पद-द्वन्द्वस्य गौरीपते
मच्चेतो मणि-पादुका विहरणं शंभो सदाङ्गी-कुरु ॥64॥

वक्षस्ताडन शङ्कया विचलितो वैवस्वतो निर्जराः
कोटीरोज्ज्वल रत्न-दीप-कलिका नीराजनं कुर्वते ।
दृष्ट्वा मुक्ति-वधूस्तनोति निभृताश्लेषं भवानीपते
यच्चेतस्तव पाद-पद्म-भजनं तस्येह किं दुर्लभम् ॥65॥

क्रीडार्थं सृजसि प्रपञ्चमखिलं क्रीडा-मृगास्ते जनाः
यत्कर्माचरितं मया च भवतः प्रीत्यै भवत्येव तत् ।
शंभो स्वस्य कुतूहलस्य करणं मच्चेष्टितं निश्चितं
तस्मान्मामक रक्षणं पशुपते कर्तव्यमेव त्वया ॥66॥

बहु-विध परितोष बाष्पपूर-
स्फुटपुलकाङ्कित चारु-भोग भूमिम् ।
चिर-पद-फलकाङ्क्षि-सेव्यमानां
परम-सदाशिव-भावनां प्रपद्ये ।।67।।

अमित मुदमृतं मुहुर्दुहन्तीं
विमल भवत्पद-गोष्ठमावसन्तीम् ।
सदय पशुपते सुपुण्यपाकां
मम परिपालय भक्ति धेनुमेकाम् ।।68।।

जडता पशुता कलङ्किता
कुटिलचरत्वं च नास्ति मयि देव ।
अस्ति यदि राजमौले
भवदाभरणस्य नास्मि किं पात्रम् ।।69।।

अरहसि रहसि स्वतन्त्रबुद्ध्या
वरि-वसितुं सुलभः प्रसन्न मूर्तिः ।
अगणित-फल-दायकः प्रभुर्मे
जगदधिको हृदि राज शेखरोऽस्ति ।।70।।

आरूढ-भक्ति-गुण कुञ्चित भाव चाप-
युक्तैश्शिव स्मरण बाण-गणैरमोघैः ।
निर्जित्य किल्बिष-रिपून् विजयी सुधीन्द्रः
सानन्दमावहति सुस्थिर राजलक्ष्मीम् ।।71।।

ध्यानाञ्जनेन समवेक्ष्य तमःप्रदेशं
भित्वा महा-बलिभिरीश्वर-नाम मन्त्रैः ।
दिव्याश्रितं भुजग-भूषणमुद्वहन्ति
ये पाद पद्ममिह ते शिव ते कृतार्थाः ।।72।।

भूदारतामुदवहद् यदपेक्षया श्री-
भूदार एव किमतस्सुमते लभस्व ।
केदारमाकलित मुक्ति महौषधीनां
पादारविन्द भजनं परमेश्वरस्य ।।73।।

आशा-पाश-क्लेश-दुर्वासनादि-
भेदोद्युक्तैः दिव्य-गन्धैरमन्दैः ।
आशा-शाटीकस्य पादारविन्दं
चेतःपेटीं वासितां मे तनोतु ।।74।।

कल्याणिनं सरस-चित्र-गतिं सवेगं
सर्वेङ्गितज्ञमनघं ध्रुवलक्षणाढ्यम् ।
चेतस्तुरङ्गम् अधिरुह्य चर स्मरारे
नेतस्समस्त जगतां वृषभाधिरूढ ।।75।।

भक्तिर्महेश पद-पुष्करमावसन्ती
कादम्बिनीव कुरुते परितोष-वर्षम् ।
सम्पूरितो भवति यस्य मनस्तटाकः-
तज्जन्म-सस्यमखिलं सफलं च नान्यत् ।।76।।

बुद्धिःस्थिरा भवितुमीश्वर पाद-पद्म
सक्ता वधूर्विरहिणीव सदा स्मरन्ती ।
सद्भावना स्मरण-दर्शन-कीर्तनादि
संमोहितेव शिव-मन्त्र जपेन विन्ते ।।77।।

सदुपचार विधिष्वनुबोधितां
सविनयां सुहृदं सदुपाश्रिताम् ।
मम समुद्धर बुद्धिमिमां प्रभो
वर-गुणेन नवोढ वधूमिव ।।78।।

नित्यं योगि मनस्सरोज-दल सञ्चार- क्षमस्त्वत्-क्रमः
शम्भो तेन कथं कठोर यमराड्-वक्षःकवाट-क्षतिः ।
अत्यन्तं मृदुलं त्वदङ्घ्रि-युगलं हा मे मनश्चिन्तय-
त्येतल्लोचन गोचरं कुरु विभो हस्तेन संवाहये ।।79।।

एष्यत्येष जनिं मनोऽस्य कठिनं तस्मिन्नटानि इति-
मद्रक्षायै गिरि सीम्नि कोमल-पदन्यासः पुराभ्यासितः ।
नोचेद् दिव्य गृहान्तरेषु सुमनस्तल्पेषु वेद्यादिषु
प्रायस्सत्सु शिला-तलेषु नटनं शम्भो किमर्थं तव ।।80।।

कञ्चित्कालं-उमामहेश भवतः पादारविन्दार्चनैः
कञ्चिद्ध्यान समाधिभिश्च नतिभिः कञ्चित् कथाकर्णनैः ।
कञ्चित् कञ्चिदवेक्षणैश्च नुतिभिः कञ्चिद्दशामीदृशीं
यःप्राप्नोति मुदा त्वदर्पित मना जीवन् स मुक्तःखलु ।।81।।

बाणत्वं वृषभत्वं अर्ध-वपुषा भार्यात्वं आर्यापते
घोणित्वं सखिता मृदङ्ग वहता चेत्यादि रूपं दधौ ।
त्वत्पादे नयनार्पणं च कृतवान् त्वद्देह भागो हरिः
पूज्यात्पूज्यतरः स एव हि न चेत् को वा तदन्योऽधिकः ।।82।।

जनन-मृति-युतानां सेवया देवतानां
न भवति सुखलेशः संशयो नास्ति तत्र ।
अजनिममृत रूपं साम्बमीशं भजन्ते
य इह परम सौख्यं ते हि धन्या लभन्ते ।।83।।

शिव तव परिचर्या सन्निधानाय गौर्या
भव मम गुण-धुर्यां बुद्धि-कन्यां प्रदास्ये ।
सकल भुवन बन्धो सच्चिदानन्द सिन्धो
सदय हृदय-गेहे सर्वदा संवस त्वम् ।।84।।

जलधि मथन दक्षो नैव पातालभेदी
न च वन मृगयायां नैव लुब्धः प्रवीणः ।
अशन कुसुम भूषा वस्त्र मुख्यां सपर्यां
कथय कथमहं ते कल्पयानीन्दु-मौले ।।85।।

पूजा-द्रव्य समृद्धयो विरचिताः पूजां कथं कुर्महे
पक्षित्वं न च वा किटित्वमपि न प्राप्तं मया दुर्लभम् ।
जाने मस्तकमङ्घ्रि-पल्लवं उमा जाने न तेऽहं विभो
न ज्ञातं हि पितामहेन हरिणा तत्त्वेन तद्रूपिणा ।।86।।

अशनं गरलं फणी कलापो
वसनं चर्म च वाहनं महोक्षः ।
मम दास्यसि किं किमस्ति शम्भो
तव पादाम्बुज भक्तिमेव देहि ।।87।।

यदा कृताम्भो-निधि-सेतु-बन्धनः
करस्थलाधः-कृत पर्वताधिपः ।
भवानि ते लङ्घित पद्म-सम्भवः
तदा शिवार्चास्तव भावन-क्षमः ।।88।।

नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीश पूजा-
विधिभिर्ध्यान-समाधिभिर्न तुष्टः ।
धनुषा मुसलेन चाश्मभिर्वा
वद ते प्रीति-करं तथा करोमि ।।89।।

वचसा चरितं वदामि शम्भो-
रहं उद्योग विधासु तेऽप्रसक्तः ।
मनसाकृतिमीश्वरस्य सेवे
शिरसा चैव सदाशिवं नमामि ।।90।।

आद्याऽविद्या हृद्गता निर्गतासीत्-
विद्या हृद्या हृद्गता त्वत्प्रसादात् ।
सेवे नित्यं श्री-करं त्वत्पदाब्जं
भावे मुक्तेर्भाजनं राज-मौले ।।91।।

दूरीकृतानि दुरितानि दुरक्षराणि
दौर्भाग्य दुःख दुरहंकृति दुर्वचांसि ।
सारं त्वदीय चरितं नितरां पिबन्तं
गौरीश मामिह समुद्धर सत्कटाक्षैः ।।92।।

सोम कला-धर-मौलौ
कोमल घन-कन्धरे महा-महसि ।
स्वामिनि गिरिजा नाथे
मामक हृदयं निरन्तरं रमताम् ।।93।।

सा रसना ते नयने तावेव करौ
स एव कृतकृत्यः ।
या ये यौ यो भर्गं वदतीक्षेते
सदार्चतः स्मरति ।।94।।

अति मृदुलौ मम चरणौ-
अति कठिनं ते मनो भवानीश ।
इति विचिकित्सां सन्त्यज शिव
कथमासीद्गिरौ तथा प्रवेशः ।।95।।

धैर्यांकुशेन निभृतं
रभसादाकृष्य भक्ति-शृङ्खलया ।
पुर-हर चरणालाने
हृदयमदेभं बधान चिद्यन्त्रैः ।।96।।

प्रचरत्यभितः प्रगल्भ-वृत्त्या
मदवानेष मनः-करी गरीयान् ।
परिगृह्य नयेन भक्ति-रज्ज्वा
परमस्थाणुपदं दृढं नयामुम् ।।97।।

सर्वालङ्कार-युक्तां सरल-पद-युतां साधु-वृत्तां सुवर्णां
सद्भिस्संस्तूयमानां सरस गुण-युतां लक्षितां लक्षणाढ्याम् ।
उद्यद्भूषा-विशेषाम् उपगत-विनयां द्योतमानार्थ-रेखां
कल्याणीं देव गौरी-प्रिय मम कविता-कन्यकां त्वं गृहाण ।।98।।

इदं ते युक्तं वा परम-शिव कारुण्य जलधे
गतौ तिर्यग्रूपं तव पद-शिरो-दर्शन-धिया ।
हरि-ब्रह्माणौ तौ दिवि भुवि चरन्तौ श्रमयुतौ
कथं शंभो स्वामिन् कथय मम वेद्योसि पुरतः ।।99।।

स्तोत्रेणालं अहं प्रवच्मि न मृषा देवा विरिञ्चादयः
स्तुत्यानां गणना-प्रसङ्ग-समये त्वामग्रगण्यं विदुः ।
माहात्म्याग्र-विचारण-प्रकरणे धाना-तुषस्तोमवत्
धूतास्त्वां विदुरुत्तमोत्तमफलं शम्भो भवत्सेवकाः ।।100।।

इति श्रीमत्परमहंस परिव्राजकाचार्यस्य श्रिगोविन्दभगवत्पूज्यपाद
शिश्यस्य श्रीमत् शङ्करभगवतः विरचिता शिवानन्दलहरी समाप्ता ।